

Behandelingsvoorstel voor de commissie IME

Onderwerp: Beëindiging project Energie uit Asphalt N233

Cie-datum : 19 mei 2005

Cie-nummer: 2005IME48

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op:
eerdere behandeling in cie:
in PS: nee

inspraak: ja
op:
op:

Behandelend ambtenaar: Jan Jaap van Dijke
Portefeuillehouder: Dr. G. Mik

toestel: 2009

Inleiding

Onder de projectnaam 'Energie uit Asphalt N233' is door provincie Utrecht in samenwerking met gemeente Veenendaal en de Ontwikkelingsmaatschappij Veenendaal-oost (OVO) de afgelopen 2 jaar getracht een duurzame energievoorziening aan te (laten) leggen en te laten exploiteren voor de woonwijk Dragonder-Oost in Veenendaal op basis van het concept Energie uit Asphalt. Hoewel in 2004 sprake was van een constructieve samenwerking tussen genoemde publieke partners en beoogde private partijen, bleek uiteindelijk dat het niet mogelijk was om een voor alle partijen bevredigende sluitende begroting en een verantwoorde risicodekking rond te krijgen.

Vervolg inleiding op pagina 2: ja

Wordt geagendeerd:

ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

Doel en achtergrond bij de beslispunten

Het doel van dit B-stuk is:

1. GS te informeren over de beëindiging van het project energie uit Asfalt N233 en de deelname van provincie Utrecht daarin en
2. Bestuurlijke besluitvorming over de beëindiging en de financiële afwikkeling tot stand te brengen.

Het advies om het project Energie uit Asfalt N233 te beëindigen is voorbereid door vertegenwoordigers van provincie Utrecht, gemeente Veenendaal en ontwikkelingsmaatschappij OVO. De private partijen aan de gesprekstafel waren Ooms Avenhorn BV en Eneco Energie. Uitgangspunt bij het maken van een begroting voor de exploitatie was dat de verwarmingskosten voor de toekomstige bewoners van de woonwijk bij toepassing van asfaltwarmte niet hoger zouden liggen dan wanneer er sprake was van een energienet op basis van conventionele warmtevoorziening (ook wel bekend als 'niet meer dan anders' of NDMA). Aan de zijde van de projectontwikkelaar (inclusief woningbouwvereniging) was het investeringsniveau en de daarmee gerelateerde koop / huur voorwaarden vastgelegd. Aan de zijde van de overheden waren de éénmalige investeringssubsidies gelimiteerd.

Partijen hebben onder deze randvoorwaarden geen valide exploitatiebegroting tot stand kunnen brengen. Daarnaast bleek het niet mogelijk om voor een contractperiode van 20 jaar én voor de periode daarna een afdoende risicodekking af te spreken met beoogde private partijen zonder daar de publieke partijen in te betrekken. Ook een interventie door gedeputeerde J. Binnekamp richting Eneco heeft geen opening kunnen bieden. Tenslotte is door provincie Utrecht nog getracht met een beperkte extra eenmalige bijdrage beweging te krijgen in de standpunten onder voorwaarde dat andere partijen zouden volgen. Hiertoe bleek geen verdere bereidheid van de andere partijen.

Tijdens de voorbereidingfase van het project is naast de werkgroep een stuurgroep samengesteld. De leden van deze stuurgroep zijn:

- De heer H.H. Kok, directeur van de dienst Wegen, Verkeer en Vervoer namens provincie Utrecht.
- De heer L. Verweij, portefeuillehouder namens gemeente Veenendaal
- De heer de P. Koning, adjunct-directeur OVO, namens de Ontwikkelmaatschappij Veenendaal-oost.

Het voorstel voor beëindiging is door alle stuurgroepleden unaniem onderschreven.

De diensten WVV en WEM betreuren het gegeven dat het voor de tweede maal niet is gelukt om binnen het beschikbare budget het concept van Energie uit Asfalt te implementeren zodanig dat de bewoner een minstens gelijkwaardige warmtevoorziening aanschafte voor een prijs die kan concurreren met gasgestookte warmtevoorziening. Er zal een evaluatie worden gemaakt en zo mogelijke nieuwe randvoorwaarden worden geadviseerd om dergelijke innovatieve projecten een betere kans van slagen te geven.

Beoogd effect

In dit commissie-stuk wordt verantwoording afgelegd over de reden van beëindiging van het project en verantwoording afgelegd over de besteding van de gemaakte kosten in de voorbereidingsfase.

Argumenten

Voor het project Energie uit Asphalt N233 is als uitgangspunt gehanteerd dat toekomstige bewoners niet meer voor hun warmtelevering betalen dan wanneer dit op conventionele wijze plaats zou vinden (het 'niet meer dan anders principe'). Aan dit uitgangspunt kan niet aan voldaan worden, ondanks toegekende subsidies.

De analyse door de project- en stuurgroep van de onderbouwing van de begroting voor exploitatie van het energievoorzieningsysteem in Veenendaal heeft uitgewezen dat op aanvaardbare termijn er geen overeenstemming bereikt zou kunnen worden over een sluitende begroting onder de randvoorwaarde dat de toekomstige bewoners niet meer voor hun energierekening zouden gaan betalen dan in het geval dat er sprake was van een conventioneel verwarmingssysteem.

Kanttekeningen

Eén van de belangrijkste risico's van de beëindiging van het project Energie uit Asphalt N233 is mogelijke negatieve publiciteit. Belangrijkste aandachtspunten hierbij is de korte- en middenlange termijn effecten op de toepassingsmogelijkheden van het concept Energie uit Asphalt elders in Nederland. Het is onvermijdelijk dat de beëindiging van het project in Veenendaal landelijke bekendheid krijgt onder vakdeskundigen. Het is op dit moment nog niet bekend of de argumenten bij het besluit tot beëindiging van het project in Veenendaal zonder meer van toepassing is op andere vergelijkbare situaties waar het concept van energie uit asphalt wordt overwogen. Het is te verwachten dat op korte termijn sprake zal zijn van terughoudendheid bij potentiële partners om het concept van Energie uit Asphalt toe te passen totdat de prijsontwikkeling op de conventionele energiemarkt daarvoor ruimte biedt dan wel dat ook overheden risicodragend in dergelijke projecten willen participeren. Voorgaande betekent onder meer dat duidelijkheid in de communicatie naar buiten toe van groot belang is.

Financiën

Tijdens de voorbereidingsfase zijn de volgende kosten gemaakt:

1. Projectmanagement door bureau de Kok en partners:	€ 10.000,-
2. Extern juridisch advies over concept (bestuurs-) overeenkomsten:	€ 15.000,-
3. Haalbaarheidsonderzoek en geohydrologische studies:	€ 22.000,-
4. meerkosten aanleg Oostelijke Randweg Veenendaal	€ 20.000,-

Totaal	€ 67.000,-

Posten 1,2 en 4 komen ten laste van de voorziening wegenwerken (begrotingspost Milieubewust op Weg 2004).
Post 3 komt ten laste van het 'Energiebudget' van de dienst WEM.

Ad 1.

Deze kosten bedragen het aandeel van provincie Utrecht, zijnde éénderde deel in de totale kosten voor deze post. Gemeente Veenendaal en OVO dragen elk ook éénderde deel bij.

Ad 2.

Deze kosten bedragen het aandeel van provincie Utrecht, zijnde de helft in de totale kosten voor deze post. Gemeente Veenendaal draagt de andere helft bij.

Ad 4.

In de voorbereidingsfase van het project is uitgegaan dat de aanleg van de wegcollector afgestemd dient te worden met de aanleg van de Oostelijke randweg Veenendaal (ORV). Uitgangspunt bij de deze afstemming was dat er een wegvak in de ORV gereserveerd is voor de aanleg van de wegcollector. Dit wegvak zou worden opgevuld met een wegcollector en asfalt door een andere aannemer dan de aannemer waarmee een contract is afgesloten voor de aanleg van de ORV. Nu de aanleg van de wegcollector niet doorgaat, ligt het voor de hand om een meerwerkopdracht voor aanleg van het wegvak dat gereserveerd was voor de wegcollector te verstrekken aan de aannemer die de ORV aanlegt. Naar verwachting zal dit meerwerk hoger uitvallen dan oorspronkelijk geraamd, omdat er gezien de late fase in de uitvoering, er extra handelingen nodig zijn.

Terugvloeiende subsidies:

- € 75.592,- uit subsidieprogramma MAVI 2001
- € 92.653,- uit subsidieprogramma MAVI 2003
- € 108.000,- uit subsidieprogramma MAVI 2004 (€ 175.000 - € 67.000)
- € 150.000,- aan gemeente Veenendaal toegekende subsidie vanuit het provinciale Energiefonds

Er zal nader bekeken worden hoe de terugvloeiende financiële middelen besteed zullen worden; voorstellen hiertoe worden in gangbare trajecten van Milieubewust op Weg (voorheen MAVI) en het Energiefonds meegenomen.

Communicatie

Tussen betrokken partijen is afgesproken het gezamenlijk besluit gelijktijdig naar buiten (pers) te brengen. De afdeling communicatie (Ron van Doppen) verzorgt namens provincie Utrecht de afstemming met andere partijen.

Bijlagen

Bijlage 1: Kopie brief stuurgroep aan Ooms Avenhorn Holding BV.

Bijlage 2: Tekst van het persbericht n.a.v. beëindiging van het project Energie uit Asfalt N233

Bijlage 1: Kopie brief stuurgroep aan Ooms Avenhorn Holding BV.

Ooms Avenhorn Holding bv
t.a.v. de heer L. van Zaane
Postbus 1
1633 ZG Avenhorn

Veenendaal, 2 maart 2005

Betreft: energie-infrastructuur N233 / Dragonder-oost (zuid)

Geachte heer Van Zaane,

Provincie Utrecht, Gemeente Veenendaal en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost zijn al geruime tijd in overleg met marktpartijen bezig een nieuwe vorm van energiewinning, warmte winning via collectoren in asfalt, vorm te geven. Dit met de bedoeling om de te genereren duurzame energie ten goede te laten komen aan een deel van de woningen van de nieuw te ontwikkelen wijk Dragonder-oost (zuid). Uitgangspunt van deze vorm van energiewinning is het stimuleren van het aanwenden van innovatieve initiatieven op het gebied van duurzame energie met als resultaat een bijdrage aan de verbetering van het klimaat door CO₂-reductie.

Provincie Utrecht is bereid een deel van de wegeninfrastructuur beschikbaar te stellen, een aantal investeringen voor haar rekening te nemen en een subsidie beschikbaar te stellen. Gemeente Veenendaal is bereid concessie dan wel vergunning te verlenen voor de aanleg van een voor het project geschikte energie-infrastructuur. Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost is bereid een substantieel aantal wooneenheden beschikbaar te stellen alsmede een bijdrage te leveren aan de kosten om de woningen geschikt te maken voor aansluiting op het energieconcept.

In uw brief van 31 oktober 2003 doet u een 'Aanbieding Road Energy Systems® N233 Veenendaal'. Deze aanbieding is naar aanleiding van de aanvraag van Provincie Utrecht zoals geformuleerd in het 'Programma van eisen Energie uit asfalt N233 Provincie Utrecht' en een 'Afwegingsmodel keuze systeem energie uit asfalt N233 Provincie Utrecht' van 17 oktober 2003.

Op 18 maart 2004 is per e-mail van uw organisatie een 'aanbieding Energie-Infrastructuur Dragonder-oost/zuid Ooms' ontvangen. Deze aanbieding is naar aanleiding van een aanvraag zoals geformuleerd in het tenderdocument 'Dragonder-oost zuid; Gegevens energie-infrastructuur' van 09 maart 2004.

Op basis van de voorliggende documenten en de daarin opgenomen eisen en uitgangspunten zijn Provincie Utrecht, Gemeente Veenendaal en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost met uw organisatie in gesprek gegaan. Daarbij is steeds duidelijk gemaakt dat het wegsysteem en de energie-infrastructuur onlosmakelijk aan elkaar verbonden waren. De inhoud van de gesprekken richtte zich met name op het invullen van onderdelen welke nog nader onderzocht dienden te worden.

De in voormelde documenten opgenomen en derhalve vooraf gestelde eisen waaraan absoluut moet worden voldaan betreffen met name een haalbare exploitatierekening en een profiel van risico's en zekerheden, zodanig dat de markt het wil exploiteren en de gebruiker geen hogere energierekening

krijgt of meer risico's loopt, in vergelijking met de energievoorziening van de overige wooneenheden in Dragonder-oost (zuid).

Ter gelegenheid van de bespreking van 9 februari jl., waarvan u verslag heeft ontvangen, is komen vast te staan dat u definitief niet kunt en wilt voldoen aan de criteria van gunning danwel aan de verplichtingen en eisen zoals genoemd in de aanvraag c.q. tenderdocumenten. Omdat dit uw definitieve standpunt is, en omdat het u voorts bekend is dat de ontwikkeling van het plan Dragonder-oost (zuid) geen uitstel van beslissing ter zake dit project toelaat, is besloten niet in te gaan op uw aanbieding.

De afspraken voor de kosten uitvoering van het geohydrologische onderzoek blijven onverkort van toepassing.

Bijlage 2: Tekst van het persbericht n.a.v. beëindiging van het project Energie uit Asphalt N233

Project blijkt financieel niet haalbaar **'Energie uit Asphalt' van de baan**

Provincie Utrecht, gemeente Veenendaal en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. hebben besloten het project Energie uit Asphalt te beëindigen. In dit project zouden 170 woningen in Dragonder-oost op een energiezuinige manier van energie worden voorzien. Uiteindelijk blijkt dat het project, met name om financiële redenen, niet haalbaar is.

Sinds 2001 is onderzocht of en op welke wijze dit vernieuwende energieconcept technisch en financieel verantwoord tot stand zou kunnen komen. Het project Energie uit Asphalt is technisch haalbaar. Energie zou worden opgewekt via zonnecollectoren in de provinciale Rondweg-oost (N233) die vervolgens via warmte-koude opslag en warmtepompen zo'n 170 woningen in Dragonder-oost (zuidelijk deel) zou verwarmen en koelen.

Financiële haalbaarheid

Tijdens de onderzoeksperiode is ook de financiële haalbaarheid bekeken. Hierbij speelden de maandelijkse energielasten van de toekomstige bewoners een rol, naast de eenmalige investeringen en onderhoudskosten van het systeem.

Uitgangspunt was dat consumenten 'Niet Meer Dan Anders' zouden betalen (het zogeheten NMDA-principe). Dat wil zeggen dat de bewoners bij het toepassen van dit vernieuwende concept geen hogere energierekening zouden krijgen, dan het geval zou zijn bij een traditioneel systeem voor verwarming. Om het project te kunnen realiseren, stelden de Provincie Utrecht, gemeente Veenendaal en Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost C.V. bijdragen en subsidies beschikbaar van circa één miljoen euro.

Uit onderzoek en overleggen bleek dat realisatie van het project niet mogelijk is. Zo kan de vooraf gestelde randvoorwaarde van het NMDA-principe voor op de langere termijn niet gegarandeerd worden. De initiatiefnemers vinden dat niet acceptabel en zijn niet in staat en bereid een nog hogere subsidie beschikbaar te stellen. Verder onderzoek naar de financiële haalbaarheid is gezien de planning van de bouwwerkzaamheden van de wijk en de aanleg van de Rondweg-oost N233 niet zinvol. De partijen hebben hun uiterste best gedaan om alle mogelijkheden te onderzoeken om het project te kunnen realiseren. Zij betreuren het dan ook dat zij niet op deze wijze een bijdrage hebben kunnen leveren aan reductie van de CO²-uitstoot.

Reductie CO²-uitstoot

Ondanks het niet doorgaan van dit project blijft de Energieprestatie van de woningen (EPC 0,9) tien procent onder het wettelijk vereiste. De initiatiefnemers stellen alles in het werk om de energieprestatie in de wijk Veenendaal-oost verder te optimaliseren. Een evaluatie van het onderzoek moet ertoe leiden dat in de toekomst innovatieve projecten een betere kans van slagen hebben.

Noot voor de redactie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Provincie Utrecht : Ron van Dopperen, communicatieadviseur, telefoon (030) 25 83 196

Gemeente Veenendaal : Amanda de Jager, communicatieadviseur, telefoon (0318) 53 84 70

Ontwikkelingsbedrijf Veenendaal-oost: Rien ter Burg, procesmanager, telefoon (0318) 54 90 54